

Baku Conference “EaP after 2 years; successes and
challenges”

Landmark Rotunda (Nizami Street 96, Baku)

Baku, Azerbaijan

May 18, 2011

Enerji sahəsində
Avropa – Azərbaycan Əməkdaşlığı

*Sabit Bağirov,
Sahibkarlığın və Bazar İqtisadiyyatının İnkişafına Yardım Fondu
Bakı, Azərbaycan*

Avropa Birliyi və Azərbaycanın enerji siyasəti sahəsində məqsədlərin və prioritetlərin müqaisəsi

2020 ilə qədər AB-nin məqsədləri

2007-ci ildə müəyyənləşdirilmiş məqsədlər bunlardır:

- Atmosfərə atılan parnik qazlarının miqdarını 20% azaltmaq;
- Alternativ enerji mənbələrindən istifadəni 20%-a yüksəltmək;
- Enerji səmərəliliyini 20% artırmaq

AB enerji stratejisinin prioritetləri

Avropa Komissiyasının 2020-ci ilə qədər enerji stratejisi aşağıdakı 5 prioritetə əsaslanır:

- ✓ *Enerji istehlakının limitləşdirilməsi;*
- ✓ *Ümum Avropa inteqrə edilmiş enerji bazarının yaradılması (qaz, elektrik);*
- ✓ *Istehlakçıların enerji ilə təciz olunmasında yüksək etibarlılığın və təhlükəsizliyin təmin edilməsi;*
- ✓ *Enerji texnologiyaları və innovasiyaların inkişafı sahəsində Avropa liderliyinin gücləndirilməsi;*
- ✓ *AB enerji bazarının xarici əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi*

1-ci prioritet istiqamət: enerji istehlakının azaldılması

Здания и транспорт представляют существенный потенциал энергосбережения. Чтобы использовать этот потенциал эффективно, необходимо:

- ✓ ускорение реконструкции;
- ✓ ввести энергетические критерии во все государственные закупки работ, услуг или продукции;
- ✓ разработка финансовых программ, ориентированных на проекты по энергосбережению;
- ✓ повышение устойчивости транспорта;
- ✓ уменьшить зависимость от нефти.

... illərə qədər Azərbaycanın enerji stratejisi adında heç bir sənəd yoxdur

Bunula belə enerji sahəsində iki dövlət proqramı mövcuddur:

- ✓ Yanacaq enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2005-2015 illər üçün);
- ✓ Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə edilməsi üzrə Dövlət Proqramı;

Yanacaq enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2005-2015 illər üçün)

Dövlət Proqramının 18 əsas vəzifələrini aşağıdakı 8 qrupa ayırmaq olar:

1. Ölkənin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi;
2. YEK-in inkişafı (bazar iqtisadiyyatı prinsipləri əsasında struktur islahatlar, sərmayə yatırımlarının təşviqi, yeni texnologiyaların tətbiqi) və kompleksin maliyyə göstəricilərinin yaxşılaşdırılması;
3. Alternativ enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi;
4. İstehlakçıların enerji təminatı etibarlılığının artırılması;
5. Enerji resurslarının istehlakı, istehsalı, emalı, nəqli, saxlanması və uçotu səmərəliliyinin yüksəldilməsi;

Yanacaq enerji kompleksinin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı (2005-2015 illər üçün)

6. Mütərəqqi tarif siyasətinin tətbiqi və tariflərin yenilənməsi ilə əlaqədar əhalinin aztəminatlı hissəsinin sosial müdafiəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi;
7. Xarici YEK-lərlə uzlaşmanı təmin etmək və regional enerji bazarlarının inkişafında iştirak etmək;
8. YEK-in ekoloji təhlükəsizliyini təmin edəcək tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi və həyata keçirilməsi

Azərbaycan və Avropa enerji təhlükəsizliyi məsələlərindəki mühüm fərq

Ənənəvi enerji mənbələri ilə zəngin və qeyri-zəngin ölkələrin enerji təhlükəsizliyi məsələləri arasında həm oxşarlıq, həm də mühüm fərq var.

Birincilərdə əhalinin və iqtisadiyyatın bütün subyektlərinin keyfiyyətli və kəsintilərsiz enerji təminatı məsələsi daxili amillərdən asılıdır. İkincilərdə isə, həm daxili həm də xarici amillər rol oynayır.

Əməkdaşlıq vacibdir

Azərbaycan YEK-in inkişafı Dövlət Proqramı vəzifələrinin təhlili göstərir ki, bunlar AB enerji stratejisinin prioritetləri ilə oxşardır. Bu o deməkdir ki, həm Azərbaycanın həm də AB enerji təhlükəsizliyi məsələlərində geniş əməkdaşlıq mümkün və hər tərəf üçün faydalıdır.

Azərbaycan və AB arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq istiqamətləri

- ✓ Azərbaycan neft qaz yataqlarının işlənməsi (AB töhfəsi – siyasi dəstək, sərmayə yatırımları, texnologilər);
- ✓ Xəzər bölgəsi neft və qaz nəqliyyatı infrastrukturunun yaradılması və inkişafı (AB töhfəsi – siyasi dəstək, sərmayə yatırımları, texnologilər);
- ✓ Azərbaycanda enerji resurslarından istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsi (AB töhfəsi – yeni texnologilər, sərmayə yatırımları);
- ✓ AB xarici enerji mənbələrinin şaxələndirilməsi (Azərbaycanın töhfəsi – milli karbohidrogen resurslar və Xəzər bölgəsi digər ölkələrdən bu növ resursların tranziti) və AB enerji stratejisinin digər prioritetlərinin təmin edilməsi (Azərbaycanın töhfəsi – ARDNF-dən sərmayə yatırımları);

Azərbaycan və AB arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq istiqamətləri

- ✓ Azərbaycan enerji qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi və AB qanunvericiliyinə uyğunlaşdırılması (AB töhfəsi – texniki yardım, qrantlar);
- ✓ Azərbaycanda alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi (AB töhfəsi – sərmayə yatırımları, texnologiyalar, kadrların hazırlanması);

Enerji sahəsində əməkdaşlığa dair mühüm sənədlər

2006-cı ildə Azərbaycan iki sənədə imza atmışdır:

- AQS üzrə Fəaliyyət Planı;
- Enerji sahəsində əməkdaşlıq Memorandumu

AQS. 8-ci prioritet sahə

2004-cü ilin noyabr ayında qəbul olunmuş Bakı Nazirlər Konfransının məqsədlərinə nail olmaq məqsədilə, Aİ-Azərbaycan arasında enerji üzrə ikitərəfli əməkdaşlığın və enerji və nəqliyyat üzrə regional əməkdaşlığın gücləndirməsi

1. Avropa İttifaqı və Azərbaycan Respublikası arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığın təsis edilməsi haqqında Anlaşma Memorandumunun həyata keçirilməsi və icra səviyyəsinə müntəzəm olaraq nəzarət edilməsi;
2. Yanacaq-Enerji Kompleksinin İnkişafı üzrə Dövlət Proqramının (2005-2015-ci illər) həyata keçirilməsi və davamlı olaraq yenilənməsi; Aİ-nin enerji siyasəti məqsədləri ilə daha çox uyğunlaşmasının təmin edilməsi;

AQS. 8-ci prioritet sahə

3. İNOGATE və onun davamı kimi Aİ-Qara dəniz-Xəzər hövzəsi ölkələrinin Bakıda keçirilmiş Nazirlər Konfransı çərçivəsi daxil olmaqla, Xəzər dənizi və Qara Dəniz regional enerji məsələləri üzrə əməkdaşlığın davam etdirilməsi;

4. 2004-cü ilin Noyabrında Bakıda keçirilmiş Aİ-Qara dəniz və Xəzər hövzəsi ölkələrinin Nazirlərinin Nəqliyyat Konfransında qəbul edilmiş sənədlərə uyğun olaraq, əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin dəstəklənməsi.

Меморандума о Взаимопонимании, посвященного созданию Стратегического Сотрудничества в энергетической области между ЕС и Азербайджаном

- Меморандум подчеркивает особые отношения между Азербайджаном и ЕС в сфере энергетики. И, хотя многие его предложения в той или иной степени отражены в Плане деятельности, Меморандум выступает в роли своеобразной дорожной карты для развития энергетического сотрудничества между Азербайджаном и объединенной Европой.
- Энергетический меморандум не дает четких временных рамок, в которые должны быть реализованы те или иные его пункты, лишь указывается в конце текста, что реализация положений меморандума должна быть синхронизирована с темпами реализации Государственной программы развития топливно-энергетического сектора Азербайджана до 2015 года.

MOU

TƏŞƏKKÜRLƏR